

Pace nieuwsbrief

Stichting Papua Erfgoed - Nieuwsbrief 24 - mei 2016

Corresp. adres: Witte Rozenstraat 45 D, 2311 XT Leiden

Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62

www.papuaerfgoed.org – info@papuaerfgoed.org - t.: 06 24481802

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62 o.v.v. • 'gift' of 'donatie' minimaal € 15,00 t.n.v. St. Papua Erfgoed, Leiden

Comité van Aanbeveling

Dr. Anna-Karina Hermkens
Postdoctoral research Fellow
Australian National University

Dr. Jaap Timmer
Senior Lecturer Anthropology
Macquarie University, Sydney

Dhr. Fred Korwa
Papua vertegenwoordiger,
oud-medewerker Ministerie
van Landbouw

Prof.dr. Suzan Legêne
hoogleraar politieke
geschiedenis, Vrije Universiteit
Amsterdam,
voorzitter Werkgroep Cultuur,
Nationale UNESCO Commissie en
oud-hoofd Museale Zaken,
Tropenmuseum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
bijzonder hoogleraar Indische
literatuur en cultuur, Universiteit
van Amsterdam

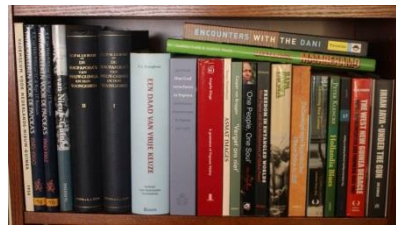
Drs. Dirk Vlasblom journalist NRC
Handelsblad, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl radio- en
televisiejournalist, o.a.
redactie NOS

Dhr. Aad van den Heuvel
televisieprogrammamaker

Pace Nieuws

In het afgelopen halfjaar zijn er weer vijftal nieuwe boeken uitgekomen, waarvan één exemplaar eveneens verscheen in het Engels. Iedere keer zijn wij weer verbaasd over het feit dat, over een weliswaar groot maar dun bevolkt gebied, steeds maar nieuwe uitgaven verschijnen. De nieuwe titels vindt u, zoals gebruikelijk, netjes vermeld in onze Nieuwsbrieven, maar zij worden eveneens geplaatst op onze website.

Een volledig bijgewerkt overzicht van de recente publicaties staan vermeld op de link <http://www.papuaerfgoed.org/nl/views/recpubview>.

Op 6 februari jl. werd de jaarlijkse Papoea Solidariteitsdag gehouden in de Johanneskerk te Amersfoort. Keynote spreker was ds. Abraham Unggirwalo, predikant van de Betlehem gemeente van de GKI-Tanah Papua in Wamena, die sprak over het thema 'menswaardige samenleving in Papua'. De bijeenkomst werd bezocht door ruim 100 mensen en vanzelfsprekend waren wij daar met een stand aanwezig. Ook zal de Stichting Papua Erfgoed weer acte de presence geven op de Nederlandse Veteranendag, die dit jaar op voor de 12^e keer

plaats vindt op 25 juni a.s., op het Malieveld in Den Haag.

Dat wij blij zijn met alle schenkingen die u ons in de afgelopen jaren hebt doen toekomen behoeft natuurlijk geen betoog. Daar ging het uiteindelijk om; het bewaren van het Papua cultureel erfgoed. In de opslag ligt bv. circa 23 m³ aan artefacten opgeslagen en ook de huizen van de bestuurders staan inmiddels vol met dozen. Het aanbieden van schenkingen loopt eveneens langzaam terug. We hebben daarom het besluit moeten nemen, geen nieuwe schenkingen van artefacten meer te aanvaarden. Foto's, dia's en films kunnen we nog wel kwijt en mocht u nog 'klein spul' in huis hebben wat wij kunnen gebruiken voor verkoop op onze stand, dan kan dat ook nog wel. We gebruiken de opbrengst uiteraard voor versterking van onze kaspositie, die t.z.t. nodig zal zijn om alles te repatriëren.

'Last but not least' onze welgemeende dank voor al uw donaties en giften! Zonder al deze steun van u zouden we nooit zover gekomen zijn als we nu zijn. Maar we zijn er nog niet en blijven daarom van uw steun afhankelijk. Uw gift vinden wij niet vanzelfsprekend, maar is wel bijzonder welkom. En wat de repatriëring naar Papua betreft; ondanks alle culturele samenwerkingsovereenkomsten welke tussen Nederland en Indonesië zijn gesloten was en is het adagium nog altijd: 'de schenker betaald'.

Studeren in Nieuw-Guinea

Onze huizen staan op palen in zee. Het eerste wat je tegenkomt als je naar buiten gaat is water. Als je naar school gaat moet je dus zwemmen. We hadden thuis geen handdoeken om ons af te drogen. Daarvoor gebruikten we het blad van de klapperboom. Ik had maar één broekje. Ik moest zorgen dat dat altijd droog bleef, want ik had niets anders om aan te trekken. Naar school nam ik wat eten mee. Mijn oma had voor mij wat knollen in het vuur gelegd en de buitenkant weggekrabd. Dat was mijn maaltijd. Een deel van de knollen at ik thuis op, de rest nam ik mee naar school. Bij gebrek aan schoolbanken moest, in mijn tijd, voordat een kind naar school ging, de familie zijn schoolbank maken. We hadden op de driejarige dorpschool ook zelfwerkzaamheden. We moesten de school schoonmaken en werken voor de onderwijzers. Dat betekende brandhout en water halen voor mevrouw en soms, om beurten, vingen wij een visje voor mijnheer en mevrouw. Maar het werk was eerlijk verdeeld. De hoogste klas deed het moeilijkste werk en de kleintjes deden makkelijkere dingen.

De Amerikanen hebben na de oorlog wegen aangelegd. Die wegen waren niet van asfalt maar enkel vlak gemaakt en gewalst. Als het hard regende, en dat doet het in de tropen, dan komt de regen met bakken uit de hemel waardoor er grote gaten in het wegdek ontstaan. Iemand kwam op het idee dat wij als jongelingen, en voor een paar centen, die gaten wel zouden kunnen dichtgooien. Gelukkig maar, want zodoende kon ik wat centjes verdienen. Dat geld wilde ik aan mijn oma geven bij wie ik inwoonde. Zij zorgde voor mij, nadat mijn vader door Japans mitrailleurvuur was omgekomen en mijn moeder was hertrouwd en naar het dorp van haar nieuwe man was verhuisd. Mijn oma wilde dat ik dat geld zou houden. Ze zei: "koop jij daar maar een nieuwe broek voor". Dus ik kocht een nieuwe broek. Dat kwam goed uit, want die broek zou ik nodig hebben voor de vervolgschool voor jongens in Supiori.

Jongensvervolgschool foto collectie D. ten Kate

Aan een klein aantal kinderen in ons dorp was gevraagd of ze examen wilden doen voor die vervolgschool. In ons dorp was er geen belangstelling. Maar iemand kwam op het idee om mij naar het examen te sturen. Dat examen diende als een selectie, want op de vervolgschool werden maar 80 jongens toegelaten. Op goed geluk ben ik meegegaan met de familie van mijn moeder. In het dorp, waar ik bij mijn oma van vaders kant woonde, was niemand bereid om mij weg te brengen. Een oom heeft me toen gebracht naar het dorp van mijn moeders familie. Die hadden een hele grote prauw, en daarmee kon ik meeliften naar het examen dat plaatsvond in Korido.

Toen ik daar aankwam had ik geen brief of verwijzing mee of wat dan ook. Ik heb me aangemeld en toen zeiden ze: "wij wisten niet

Jongensinternaat te Korido

eens dat je kwam". Gelukkig zei één van de onderwijzers tegen mij: "jij gaat gewoon meedoen". Die man ben ik nog steeds dankbaar. Westerkamp heette hij. Voor dat examen kwamen meer dan 200 kinderen naar die school. En er konden er maar 80 geplaatst worden. Eerst werd gekeken of we huidziektes hadden. Ze keurden je. Keken bijvoorbeeld of je wel goed kon lopen. Als je wat had dan lag je er meteen uit. Er was geen medelijden of zo. Een oog niet goed; eruit. Mijn framboesia was gelukkig over. Zodoende ben ik daar ook door de gezondheidskeuring heen gekomen. Daarna deden wij examen. Ik moest wel geluk hebben, want als ik slaagde dan mocht ik blijven. Het bleek dat ik goede resultaten had, dus ik mocht blijven. Maar het gekke is, dat ze je dan weer terug sturen en dan mag je pas een half jaar later weer naar school. Ik herinner me dat mijn ooms me hebben meegenomen met de prauw. Wij zijn midden in een storm terecht gekomen. De prauw is helemaal volgelopen. We zijn hangend aan de uitleggers teruggedreven naar de kust. Ik herinner me nog hoe koud dat was. Maar we zijn bij een dorp aangespoeld en daar hebben ze ons gelukkig eten en iets warmes gegeven.

En de volgende dag zijn we weer, bij een wat rustiger zee, doorgevaren. Na een half jaar, ben ik naar de vervolgschool teruggekeerd en dat was de basis voor verdere studie.

Uit 'interview met Fred Korwa' door Anke Kamerman

Schenkeningen

Periode tot mei 2016

Artefacten:

- Dhr. Harry Bultje – een koffer met etnografische artefacten
- Dhr. Mark Hof – diverse etnografische artefacten

Boeken:

- Erven dhr. A.A.(Adri) Gerbrands – geschreven nota's over o.a. Asmat-figuren, rituelen en gebruiken en boeken
- Mw. Marianne v.d. Laan-Geurkens – een bulletin voor scholen over de installatie Nieuw- Guineeraad

Multimedia

- Erven dhr. A.A. (Adri) Gerbrands - foto's en dia's

Recente publicaties over Papua

Groeneveld, Wies [red.] (2015)

Onbereikbaar dichtbij

Uitgave in eigen beheer, (€ 19,95 excl. verz.kosten)

'Onbereikbaar dichtbij' bevat persoonlijke verhalen van Nederlands-Indië- en Nieuw-Guineaveteranen uit Dordrecht e.o., opgetekend door studenten van het Grafisch Lyceum Rotterdam. Het boek brengt de eerste generatie in gesprek met de derde generatie, begeleid door de tweede generatie. Met de hoop dat meer begrip er voor zorgt dat de jongere veteranen niet ook 70 jaar lang getergd worden door de 'krassen op hun ziel'.

Een mooie uitgave met prachtige foto's.

Bestellen: <http://www.onbereikbaarichtbij.nl/bestellen/>

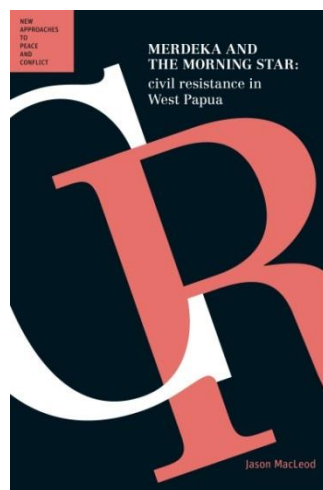
Hoffman, Carl (2015)

Wreed Paradijs. *Koppensnellers, kolonialisme en de mysterieuze verdwijning van Michael Rockefeller*
ISBN: 9789046819838

Amsterdam, Uitg. Nieuw-Amsterdam, 368 pag. (€ 24,99)

'Het zal me wel lukken,' zei Michael Rockefeller, telg uit de puissant rijke Amerikaanse familie, tegen zijn medereiziger René Wassing toen in 1961 bij Nederlands Nieuw-Guinea hun boot omsloeg. En hij zwom naar de kust. Michael werd nooit teruggevonden. Carl Hoffman startte vijftig jaar later een uitgebreid onderzoek en komt in dit boek met een aantal opzienbarende ontdekkingen. Wreed paradijs is een spannend en fascinerend verslag van de clash tussen twee beschavingen, en vormt een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse koloniale geschiedschrijving.

Vertaling uit het Engels van 'Savage Harvest. A Tale of Cannibals, Colonialism, and Michael Rockefeller's Tragic Quest', verschenen bij HarperCollins Publishers Inc.

MacLeod, Jason (2015)

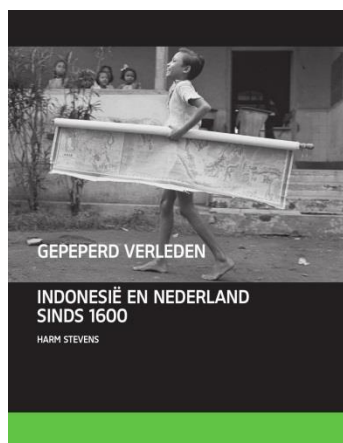
Merdeka & the Morning Star: Civil Resistance in West Papua

ISBN 9780702253768

St Lucia (Austr.) University of Queensland Press 304 p.

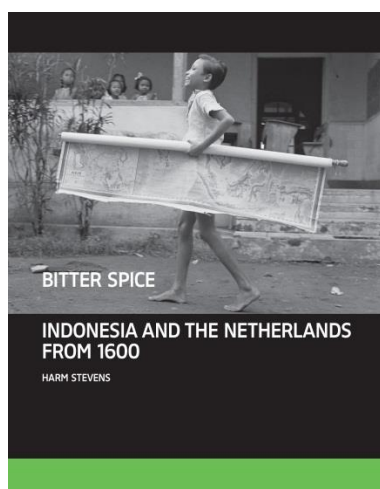
West Papua is a secret story. On the western half of the island of New Guinea continues a remarkable nonviolent struggle for national liberation. In *Merdeka and the Morning Star*, academic Jason MacLeod gives an insider's view of

the trajectory and dynamics of civil resistance in West Papua. Here, the indigenous population has staged protests, boycotts, strikes and other nonviolent actions against repressive rule. This is the first in-depth account of civilian-led insurrection in West Papua, a movement that has transitioned from guerrilla warfare to persistent nonviolent resistance. Information and purchase on line: <https://www.penguin.com.au/products/9780702253768/civil-resistance-west-papua-peace-and-conflict-series>

Stevens, Harm (2015)
Gepeperd verleden. Indonesië en Nederland sinds 1600
 ISBN 9789460042188
 Nijmegen, Uitgeverij van Tilt, 180 pag. (€ 24,50)

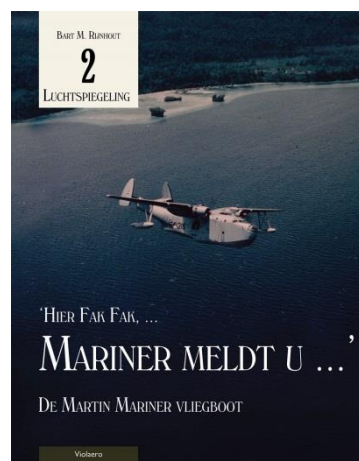
Dit boek biedt een onthullende kijk op het verleden van Indonesië en Nederland. Gepeperd verleden. Indonesië en Nederland sinds 1600 gaat over dat lange gezamenlijke verleden. Grote thema's als koloniale repressie, geweld, Indonesisch nationalisme, vrijheidsstreven en dekolonisatie worden verbeeld in geschiedenissen van voorwerpen in het Rijksmuseum. Aan de hand van bisj-palen uit de Asmat, een portret, een krijgsvlag, een ambtskostuum of een dajakschild toont Harm Stevens het steeds verschuivende perspectief op het verleden en laat hij zien hoe de beelden ervan door onze voorouders zijn gemanipuleerd.

Stevens, Harm (2015)
Bitter spice. Indonesia and the Netherlands from 1600
 ISBN 9789460042515
 Nijmegen, Uitgeverij Van Tilt, 180 p. (24,50)

The shared history of the Netherlands and Indonesia has been defined by conflict and controversy. Bitter Spice.

Indonesia and the Netherlands from 1600 is about that long, shared past. Major themes, such as colonial repression, violence, Indonesian nationalism, the struggle for freedom, and decolonisation, unfold as the histories of objects in the Rijksmuseum are unravelled. Focusing on bish poles from the Asmat, a portrait, a war flag, a government official's uniform or a Dayak shield, Harm Stevens shows how our perspective of the past is constantly shifting and how its portrayal by our forefathers was manipulated. When you look closely, tiny details turn out to be of great significance.

Rijnhout, Bart M. (2015)
'Hier Fak Fak, ... MARINER MELDT U ...'
 ISBN 978-90-8616-202-4
 Emmen, Uitgeverij Lanasta, 128 pag. (€ 23,95)

De Martin PBM Mariner vliegboot was gedurende de Tweede Wereldoorlog een echt werkpaard voor de Amerikaanse marine. Geen wonder dat het vliegtuig begin jaren vijftig door de Marineluchtvaartdienst werd gekozen als opvolger van de PBY Catalina. Er werden 17 Martin Mariners van het laatste type, de PBM-5A, aangekocht. Maar al snel zou blijken dat het geen gelukkige keuze was. De MLD verloor in krap vijf jaar 6 van deze vliegtuigen door ongevallen, hierbij kwamen in totaal 32 mensen om het leven. Waarna de Mariners aan de grond werden gehouden en er een vliegverbod volgde.

Wat is het belastingvoordeel voor donateurs van een culturele ANBI?

Voor donateurs van culturele ANBI's zoals de Stichting Papua Erfgoed, geldt een extra giftenaftrek. Particulieren mogen in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van de gift aftrekken. Wel moet u giften aan een culturele instelling apart vermelden in uw administratie.

Wanneer u voortaan de Nieuwsbrief liever per email wilt ontvangen, laat het ons weten: Email van de redactie is kjdeijager@casema.nl of rsmeele@xs4all.nl